

The
INNOVATIVE

Actions of Eastern Finland

**ITÄ-SUOMEN
INNOVATIIVISET TOIMET
-OHJELMA**

Sisältö:

- **Esipuhe** 1
- **Ohjelman esittely** 2

LUONNONVARAPOHJAINEN TALOUS TIEYOYHTEISKUNNASSA

- Metsänomistajan verkkopalvelu..... 4
- GEO-tietokeskuksen virtuaalinen oppimisympäristö..... 5
- Propower 6
- Lähiruokapörssi 8
- Luonnontuotealan tehostaminen tietotekniikan avulla 10
- Kokonaisvaltaisen paikallisen verkottumisen pilotti..... 11

SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON KEHITTYVÄT TIETOVERKOT

- Palvelumallit..... 12
- DIT..... 14
- Tikka Multicast..... 15
- Digitaalinen esteettömyys 16
- Sosiaalialan tiimityöskentely..... 16
- Metakulku..... 18
- **Ohjelman tuloksia**..... 19
- **Ohjelman yhteystiedot**.....takasisäkansi

ESIPUHE

Tietoyhteiskuntakehitys muuttaa perinteisiä toimintatapoja. Osaamisen merkitys korostuu ja uutta teknologiaa otetaan käyttöön yhä uusilla elämänoilla. Nopean muutosvauhdin myötä myös alueiden on etsittävä rohkeasti uusia toimintatapoja. Aluekehityksen kannalta ratkaisevaksi on noussut se, miten alue kykenee luomaan ja hyödyntämään uusia innovaatioita. Innovaatiot eivät kuitenkaan synny tyhjästä. Uusien asioiden kehittäminen vaatii luovuutta, rohkeutta ja sitkeyttä. Parhaimmillaan se on yhdessä tekemistä ja ennen kaikkea yhdessä oppimista.

Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelmassa on etsitty innovatiivisia ratkaisuja sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä luonnontuotealan tuotannossa ja markkinoinnissa. Ohjelmasta on rahoitettu 12 pilotti-projektia ja kolmea maakunnallista strategiahanketta. Ohjelmassa on rakennettu uusia yhteistyömuotoja, hyödynnetty uutta teknologiaa, kehitetty uusia toimintatapoja ja luotu uusia palveluja. Nämä eivät ole syntyneet itsestään, vaan lukuisten ihmisten sitkeän työn tuloksena. Tässä yhteydessä on syytä kiittää kaikkia ohjelmaan osallistuneita. Yhdessä on saatu paljon aikaa - ja matkan aikana opittu paljon.

Tämän esitteen tarkoituksena on kertoa Innovatiiviset toimet -ohjelmasta ja sen pilottiprojekteista. Ohjelman kokemuksista ja tuloksista on paljon opittavaa. Olemme huomanneet, että käyttäjien tarpeiden ja teknologian käyttöönoton merkitystä ei voi koskaan liiaksi korostaa. Hedelmälliset keskustelut esimerkiksi terveydenhuollon ammattilaisen ja teknologian kehittäjän välillä

ovat lisänneet ymmärrystä niin käyttäjien toiveista kuin teknologian tarjoamista mahdollisuuksista. Hankkeiden onnistumisen kannalta tärkeäksi on osoittautunut se, että mukaan saadaan paras mahdollinen asiantuntemus. Ohjelma on ollut hyvä esimerkki toimivasta itäsuomalaisesta yhteistyöstä Etelä-Savon, Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien välillä. Ohjelman toimijat ovat rohkeasti luoneet uusia yhteistyön muotoja yli maakuntarajojen ja osallistuneet aktiivisesti eurooppalaisten tietoyhteiskunta-alan verkostojen toimintaan.

Kun luodaan uusia asioita, on kehittämistyötä tukevalla tutkimuksella ja arvioinnilla ollut merkittävä rooli. Haasteita on riittänyt, mutta niistä on selvitty. Tietoturvaan liittyvät ratkaisut ja päällekkäisten teknisten järjestelmien yhteensovittaminen ovat vaatineet paljon työtä. Silti suurimmat haasteet eivät ehkä olekaan teknisiä vaan sosiaalisia - miten uudet innovaatiot saadaan osaksi yritysten ja organisaatioiden jokapäiväistä toimintaa ja ihmisten arkea. Ensimmäiset askeleet on otettu, tästä on hyvä jatkaa.

Risto Poutiainen
suunnittelujohtaja
ohjelman vastuuhenkilö

Jarno Turunen
ohjelmakoordinaattori

ITÄ-SUOMEN INNOVATIIVISET TOIMET -OHJELMA

EU:n Innovatiiviset toimet -ohjelmien tavoitteena on edistää innovaatioita ja teknologista kehitystä heikommassa asemassa olevilla alueilla. Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelmassa (Modern Networked Periphery MONEP) on kehitetty uusia innovatiivisia ratkaisuja sosiaali- ja terveydenhuollon alalla sekä luonnonvaroihin perustuvassa tuotannossa ja markkinoinnissa. Ohjelman strateginen aihe on eEuropeRegio, tietoyhteiskunta aluekehityksen palveluksessa.

Vuosina 2002-2004 Itä-Suomen alueellisesta ohjelmasta on rahoitettu 12 pilottiprojektia sekä kolme maakunnallista tietoyhteiskuntastrategiahanketta. Ohjelman toiminta-alueena on ollut neljä maakuntaa: Etelä-Savo, Kainuu, Pohjois-Karjala ja Pohjois-Savo. Itä-Suomen innovatiiviset toimet -ohjelman hallinto- ja maksuviranomainen on ollut Pohjois-Karjalan liitto.

Ohjelman kokonaiskustannukset ovat olleet noin 3,9 miljoonaa euroa, josta komission myöntämän rahoituksen osuus on ollut 3 miljoonaa euroa (EAKR). Valtion rahoitusosuus ohjelmassa on ollut noin 280 000 euroa, muu julkinen rahoitus 150 000 euroa sekä yksityisen rahoituksen osuus 500 000 euroa.

Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelma koostuu kahdesta toimintalinjasta, jotka ovat "Luonnonvarapohjainen talous tietoyhteiskunnassa" ja "Sosiaali- ja terveydenhuollon kehittyvät tietoverkot". Ensimmäinen toimintalinja perustuu erityisesti Itä-Suomen luonnonvarojen jalostukseen liittyviin liiketoimintoihin, huippuasiantuntemukseen ja kehitysprojekteihin. Toisen toimintalinjan tavoitteena ovat innovaatiot sosiaali- ja terveydenhuollon verkostoituneessa toimintaympäristössä. Molempia toimintalinjoja yhdistää tietoyhteiskunta ja kansalaisten hyvinvointi sekä niihin liittyvät kilpailukykyä ylläpitävät yritystoimintainnovaatiot.

Ohjelman tuottamat innovaatiot liittyvät laajennettuina eurooppalaisina ratkaisuihin seuraaviin teemoihin:

- Eri yhteiskuntasektoreiden välisen yhteistyön tehostaminen eurooppalaisilla alueilla
- Julkis-yksityis-kansalaissektorityyppisen yhteistyön uudet mallit
- Tietoverkkohyödyntämisen perinteiset sektorit ylittävät ratkaisut
- Uudet liikeideat
- Tuotteet, palvelut ja niiden markkinointi

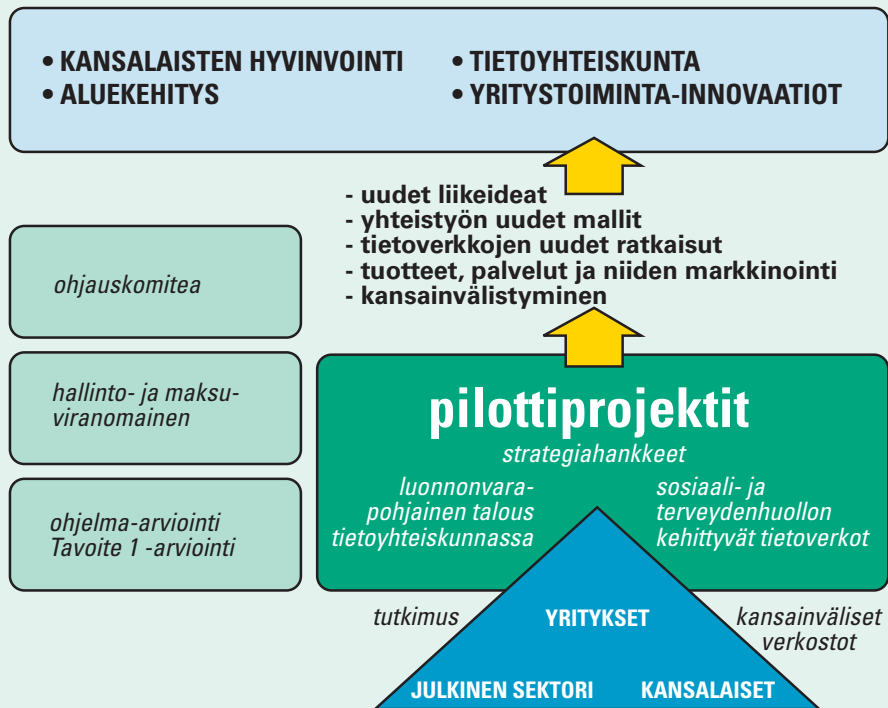
Kansainvälinen yhteistyö

Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelmasta on tuettu kansainvälistä ja alueiden välistä yhteistyötä sekä toimijoiden verkottumista. Innovatiiviset toimet -ohjelman toimijat ovat voineet osallistua kokemusten vaihtoon kansainvälisillä foorumeilla. Ohjelman toimijat ovat osallistuneet kansainvälisiin Eris@ (European Regional Information Society Association) -yhdistyksen ja IANIS (Innovative Actions Network for the Information Society) -verkoston järjestämiin tilaisuuksiin. Kansainvälisen yhteistyön kautta toimijoilla on ollut mahdollisuus verkostoitua muiden eurooppalaisten alueiden kanssa, vaih-

taa parhaita käytäntöjä sekä saada uusia ideoita omiin kehittämisprosesseihinsa.

Ohjelman arviointi

Itä-Suomen ohjelmasta tehdään ulkoinen arviointi, jonka toteutuksesta vastaa Teknillisen korkeakoulun Yhdyskuntasuunnittelun tutkimus- ja koulutuskeskus sekä Suomen Itsesuunnittelu Oy. Ohjelma-arvioinnin lisäksi ohjelmassa tehdään nk. Tavoite 1 -arviointi, jonka tavoitteena on tunnistaa Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelman parhaat käytännöt sekä edistää niiden siirtämistä Tavoite 1 -ohjelmaan tukemaan maakuntien aluekehitystä.

Metsänomistajan verkkopalvelu

Metsäkeskus Pohjois-Karjala - Microsoft Internet Explorer

metsäkeskus

RATILA

- Tilätiedot
- Hyökytiedot
- Toimenpiteet
- Kehityssuunnuste
- Haku
- Ohje
- Palautte
- Sulje

Kuvio: 34.0 Pinta-ala: 1.7 ha
 Päärytymä: Metsämaa
 Kehitysluokka: Taimikko ylä 1,3m

Tulot €	Menot €	Nettotulos €
0.0	0.0	0.0

Toimenpide	Vuosi	Tilanne

Muistiinpanot:

Alarytymä: Kangas
 Kasvupaikka: Lehtomainen kangas, vastaava suo i
 ruohoturvekangas
 Maalaji: Muttamaa
 Metsän tila: Kehityskelpoinen, hyvä (oletusarvo)

Metsänomistajan verkkopalvelu -hankkeessa jatkokehitettiin internetin kautta käytettäviä verkkometsäsuunnitelmia vastaamaan sekä metsänomistajien että metsäalan organisaatioiden muuttuneita tarpeita tietoyhteiskunnassa. Metsäsuunnitelma sisältää kuvauksen metsän nykytilasta, hoito- ja hakkuuehdotukset kustannus- ja tuottoarvioineen seuraavalle kymmenelle vuodelle, tilakartan sekä tarvittaessa laskelman tilan arvosta.

Tärkeimpänä osana järjestelmää luotiin palvelutietokanta, joka mahdollistaa tulevaisuudessa eri toimijoiden tarjoamat verkkopalvelut metsänomistajille. Samalla palvelutietokanta mahdollistaa myös organisaatioiden keskinäisen tiedonvaihdon. Metsänomistaja voi palvelun kautta asioida verkkometsäsuunnitelmansa avulla haluamiensa toimijoiden kanssa. Verkkometsäsuunnitelman esitystapa on havainnollisempi ja mahdollistaa vuorovaikutteisemmän asioinnin kuin pelkkä paperisuunnitelma. Verkkometsäsuunnitelmapalvelua hallinnoi teknisesti Metsäkeskus, mutta maanomistaja itse päättää aina oman suunnitelmansa käytöstä ja käyttöoikeuksista.

Metsänomistajan verkkopalvelu -hankkeessa tärkeimpiä yhteistyökumppaneita olivat Etelä-Savon, Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan ja Kainuun metsäkeskukset, Joensuun yliopisto, Metsäntutkimuslaitos, Kainuun metsänomistajien liitto, Kajaanin Puhelinosuuskunta sekä teknologiapalvelujen tuottajina GISnet Solutions Finland Oy ja Arbonaut Oy. Hankkeen tulokset otetaan käyttöön valtakunnallisesti metsäkeskuksissa vuoden 2004 aikana erillisenä käyttöönottoprojektina.

METSÄNOMISTAJAN VERKKOPALVELU

1.10.2002-31.5.2004
 Metsäkeskus Kainuu
 400 000 €

Eila Valtanen
 Metsäkeskus Kainuu
 Kauppakatu 25 A
 87100 Kajaani
 Puh. 08 617 4200
 eila.valtanen@metsakeskus.fi

www.metsakeskus.fi/ka

GEO-tietokeskuksen virtuaalinen oppimisympäristö

Hankkeessa luotiin Suomen Kivikeskuksen virtuaalinen palveluympäristö, joka yhdistää tietoyhteiskuntaosaamisen, kivialan osaamisen ja tutkimuspohjaisen kokemusten siirron alueelliseksi innovaatorakenteeksi. Hankkeessa toteutettiin oppimisympäristö, joka pohjautuu moderniin luonnonvara-pohjaiseen talouteen.

Hankkeen keskeisenä elementtinä on internet-pohjainen, tietoverkkojen avulla toteutettava toimintaympäristö. Tämä toimintaympäristö tuo uudella tavalla esille kivenkäytön kulttuuria, kiviteollisuutta sekä kivialan kehittämiseen liittyviä uusia mahdollisuuksia Itä-Suomessa ja koko Suomessa. Uusi oppimisympäristö tuo kansalaisille ja koulutusorganisaatioille mahdollisuuden nykyteknologian avulla tutustua laajasti kivi-toimialaan ja sen yritystoimintaan sekä osallistua alan kehitystoimintaan.

Hankkeen tuloksia

Hanke koostui useista sisällöltään erilaisista alaprojekteista. Toteutettuja alaprojekteja olivat Geologian tutkimuskeskuksen GEOPRO- ja STOCLER -projektit, joiden tavoitteena oli luonnonkivialan asiantuntija-, tutkimus- ja tuotekehityspalvelun sekä luonnonkiviteollisuuden raaka-aineiden ja sivutuotemateriaalien tietojärjestelmän luominen. Tämä järjestelmä toimii pohjana yritysten ja tiedeyhteisöjen sekä toisaalta yksittäisten kansalaisten välisessä tiedonvälityksessä ja kehitystyössä kivimateriaalien kokonaisvaltaisen hyötykäytön tehostamiseksi. Kolmantena alaprojektina hankkeessa oli Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän kanssa toteutettu kivialan koulutus-hanke. Neljännessä alaprojektissa tuotettiin yhdessä Mentorit Oy:n kanssa kivialan oppimateriaalia varhaiskasvatukseen sekä peruskoulun 3-9 luokille.

Suomen Kivikeskuksen toimijaverkoston eri osaajien tietotaitoa pyrittiin jalostamaan ja tuotteistamaan yrityksille sekä toimialan muille osapuolille käyttökelpoisempaan muotoon. Keskeisiä painopistealoja olivat osaamisen ja koulutuspalvelujen kehittäminen, kansainvälisten ja kansallisten verkostoitumis-, asiantuntija- ja tietopalvelujen tuotteistaminen sekä yritysten toimintaympäristön ja yrityspalvelujen kehittäminen.

Jatkotoimenpiteet

Hankkeessa toteutettu palveluympäristö otettiin käyttöön toukokuun lopussa 2004. Palveluympäristön ylläpidosta ja kehittämisestä vastaa Suomen kivikeskus yhteistyössä Geologian tutkimuskeskuksen ja Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymän kanssa. Palveluympäristön suunnittelussa otettiin erityisesti huomioon palvelutarpeiden laajeneminen ja uusien palvelukokonaisuuksien liittäminen osaksi Kivikeskuksen virtuaalista palveluympäristöä.

GEO-TIETOKESKUKSEN VIRTUAALINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ

1.11.2002-31.7.2004

Juuan kivimuseo- ja kivikyläsäätiö
390 000 €

Ilkka Nykänen
Suomen Kivikeskus Oy
Kuhnustantie 10
83900 Juuka
Puh. 050 518 5736
ilkka.nykanen@kivikeskus.com

www.kivikeskus.com

Propower

Hankkeen tavoitteena oli löytää uusia kehittämiskelpoisia tuoteinnovaatioita ja toimintansa alkuvaiheessa olevia luonnonkivialan yrityksiä, jotka tarvitsevat taloudellista sekä asiantuntija-apua liiketoimintansa kehittämiseksi. Tavoitteena oli kyseisten yritysten liiketoimintakonseptin kehittäminen sekä avustaminen yrityksen elinkaaren kriittisen alkuvaiheen yli.

Hankkeeseen haettiin yrityksiä tai yritystoiminnan mahdollistavia innovaatioita avoimella hakumenetelyllä koko Itä-Suomen alueella. Määräaikaan mennessä saatiin yhdeksän tuote- tai yritysidea, joista hankkeen ohjausryhmä valitsi kolme lupaavinta jatkotoimenpiteitä varten. Valintakriteereinä olivat tuotteiden tai yritysten innovatiivisuus ja elinmahdollisuudet. Myöhemmin mukaan liitettiin niin sanottu kasvuruukku-innovaatio, jossa vuolukivijauheesta sekä muista luonnonmateriaaleista kehitettiin savipohjainen raaka-aine kasvuruukku -tuotteeseen.

Propower -hankkeen keskeiset innovatiiviset elementit olivat:

- Yritysten kehittämistarpeiden kokonaisvaltainen tarkastelu kunkin yrityksen omien lähtökohtien mukaisesti.
- Joustavan rahoitusmallin tarjoaminen kyseessä oleviin toimenpiteisiin.
- Eri alojen asiantuntijoista koostuvien tiimien hyödyntäminen yritysten kehittämisprosesissa.

Hankkeen tuloksia yritysten näkökulmasta

A&G Mining

- Uusien tuotteiden ja tuotantomenetelmien kehittäminen
- Timanttien rasvaerotuksen kehittäminen

Oy Flinkstone Ltd

- Uusien tuotteiden ja tuotantomenetelmien kehittäminen

Osuuskunta Käspari

- Vuolukivikeramiikan tutkimuksen edistäminen
- Uusien tuotteiden kehittäminen

Kasvuruukku-projekti yhdessä Taideteollisen korkeakoulun kanssa

- Uusi tuoteinnovaatio, jossa vuolukivijauheesta sekä muista luonnonmateriaaleista kehitettiin savipohjainen raaka-aine kasvuruukku –tuotteeseen. Tutkimustyön tuloksena kehitettiin uusi ekologinen raaka-aine, joka toimii kasvuruukun raaka-aineena sekä rapautuessaan lannoitteena ruukkuun istutetulle kasville. Lisäksi tutkimuksessa selvitettiin alustavasti kasvuruukun markkinoita. Tutkimustyö tehtiin Taideteollisen korkeakoulun lopputyönä.

Propower -hankkeen tavoitteena oli yritysten tarpeesta lähtevä kehittämistyö ja tässä suhteessa hanke onnistui odotusten mukaisesti. Vastaavanlaisella toiminnalla suuremmissa mittakaavassa toteutettuna voidaan saavuttaa merkittäviä aluetaloudellisia vaikutuksia.

PROPOWER

1.11.2002-31.7.2004
Juuan kivimuseo- ja kivikyläsäätiö
179 600 €

Ilkka Nykänen
Suomen Kivikeskus Oy
Kuhnustantie 10
83900 Juuka
Puh. 050 518 5736
ilkka.nykanen@kivikeskus.com
www.kivikeskus.com

Lähiruokapörssi

Euroopan Unionin jäsenyys ja kaupan vapautuminen ovat lisänneet elintarvikkeiden tuontia, myös sellaisten elintarvikkeiden tuontia, joita pystytään tuottamaan kotimaassa. Nykyisessä tuotanto-, jalostus- ja jakelujärjestelmässä ruoan alkuperä helposti hämärtyy, kun ruoka kasvatetaan yhä kauppana kuluttajasta ja sitä kuljetetaan entistä pitempiä matkoja.

Lähiruokapörssi on tekninen, logistinen ja liiketoiminnallinen ratkaisumalli, jolla pyritään lisäämään paikallista elintarviketuotantoa ja sen jatkojalostusta. Lisäksi tavoitteena on toimittaa lähellä tuotettuja tuotteita kauppoihin, ravintoloihin ja suurkeittäisiin, toisin sanoen paremmin kuluttajien saataville.

Lähiruokapörssin toimintamalli

Lähiruokapörssi on internet-pohjainen kauppapaikka, joka toimii normaalin pörssin tavoin. Pörssi välittää tuottajalta kuluttajalle alueen lähiruokatuotteita perusraaka-aineista pidemmälle jalostettuihin tuotteisiin.

Lähiruokatuotteita tuottavat tahot tekevät kauppapaikassa tuotteistaan myyntitarjouksia ja ostajat ostotarjouksia. Järjestelmä kohdistaa kaupat ja ilmoittaa toteutuneista kaupasta ostajalle, myyjälle sekä kuljetusyritykselle, joka toimittaa tilatut tuotteet ennalta määritetyn kuljetusreitillä ja aikataulun mukaisesti. Lähiruokapörssiä hallinnoiva taho lähettää järjestelmän kautta os-

tajalle laskun ja tilittää rahat myyjälle. Järjestelmän avulla kuluttaja ei voi suoraan ostaa lähiruokatuotteita vaan ostajina ovat esimerkiksi kaupat, suurkeittiöt ja ravintolat. Toisin sanoen kysymyksessä on tukkukauppa.

Tulevaisuudessa Lähiruokapörssi voi palvelulla kuluttajaa parantuneen lähiruoan tarjonnan lisäksi myös siten, että pakkauksissa olevalla koodilla voidaan Lähiruokapörssin web-sivuilta tarkistaa tuotteeseen liittyviä tarkempia tietoja, kuten tuotteen alkuperä, tuoreusmerkinnät.

Lähiruokapörssin operatiivisesta liiketoiminnasta vastaa erillinen yhtiö, joka käynnistää toiminnan syksyn ja talven 2004 aikana.

Hankkeen tavoitteet ja tulokset

Lähiruokapörssi –hankkeen tavoitteena oli:

- Kehittää lähiruokaa tuottavien ja käyttävien tahojen välille logistinen järjestelmä, joka käyttää hyväkseen nykyteknologian tuomia uusia mahdollisuuksia sekä kaupankäynnissä että tuotteiden kuljetuksessa
- Kehittää liiketoimintamalli lähiruoan internet-pohjaiselle kaupankäynnille
- Kokeilla erilaisia tekniikoita tehokkaan logistiikan toteuttamiseksi
- Valmistaa Internet-pohjainen kaupapaikka lähiruoan pörssimuotoista kauppaa varten
- Luoda tuottaja- ja asiakasverkosto, joka Lähiruokapörssin kautta voi tehostaa toimintaansa

Hankkeen tuloksena Lähiruokapörssille valmistui liiketoimintamalli sekä internet-pohjainen, pörssimuotoinen kaupapaikka. Lisäksi valmistui logistinen ratkaisu lähiruokatuotteiden tehokkaalle kuljetukselle. Li-

ketoiminnan kannattavuudesta saadaan tuloja tulevaisuudessa.

Lähiruokapörssi-hanke on kiinnostanut jo ennen julkistusta useita lähiruoan kanssa tekemisissä olevia tahoja. Vaikka hanke oli paikallinen, malli voi elää jatkossa innovaationa, jota voidaan hyödyntää eri maakunnissa ympäri Eurooppaa. Verkostoitumista tapahtui Pohjois-Karjalaan, missä Lähiruokapörssin ideaa hyödynnettiin ”Luonnon-tuotealan tehostaminen tietotekniikan avulla” –hankkeessa. Lisäksi yhteydenottoja on tullut muualta Suomesta sekä ulkomailta.

LÄHIRUOKAPÖRSSI

1.9.2003-31.8.2004
Kainuun Etu Oy
160 000 €

Jukka Jurvansuu
CitiusNet Oy
Ahontie 1
87250 Kajaani
jukka.jurvansuu@citius.net
Puh. 0500 683 713

www.localfood.fi

Luonnontuotealan tehostaminen tietotekniikan avulla

Luonnontuotealan tehostaminen tietotekniikan avulla –hanke koordinoi luonnontuotealan tuotantoa ja tehostaa liiketoimintaa tietotekniikkaa ja –verkkoja hyödyntäen. Hanke loi verkostoja luonnontuotteiden keruuseen, alkutuotantoon, jalostukseen ja markkinointiin.

Hankkeen tavoitteena oli muodostaa luonnontuotealan alalle ja viljeltyjen sienten tuotantoon logistinen ja kaupallinen verkko. Verkko on tarkoitettu alalla toimiville yrittäjille ja muille luonnontuotealan toimijoille. Verkko rakennettiin ensin Keski-Karjalaan, josta sitä laajennettiin koko maakuntaan. Luonnontuotealan alasta tavoitellaan liiketaloudellisesti kannattavaa toimintaa. Siten tehostetaan jo aiemmin Keski-Karjalaan luotua viljeltyjen sienten tuotantoverkkoa.

Laadulliset tavoitteet hankkeessa olivat raaka-aineen saatavuuden, laadun ja markkinoiden varmistaminen sekä pysyvän verkoston luominen, joka toimii itsenäisesti hankkeen päättymisen jälkeen. Määrälliset tavoitteet koskivat tuotantoa ja logistiikkaa ohjaavaa yrityskohtaista kauppapaikkaa, kaikille avointa poimija- ja raaka-ainepörssiä sekä rajoitetun pääsyn välittäjä-asiakkaat-verkosta. Määrällisiä tavoitteita hankkeeseen asetti myös luonnontuotealan verkoston organisoitumiseen ja uusiin, yrityskohtaisiin investointihankkeisiin.

Toimenpiteet ja tulokset

Hankkeen keskeisimmät toimenpiteet olivat tietopankin kokoaminen, sähköistä logistiikkaa tukevan eBusiness-materiaalin tuottaminen sekä toimijoiden kouluttaminen hyödyntämään ohjelmaa ja verkoston laatukriteereitä. Keskeistä oli yritysten, yhteisöjen ja poimijoiden rekrytoiminen tuottajalta kuluttajalle –ver-

koston ja sen toiminnan organisoiminen. Tämä kaikki edellytti verkoston ja ohjelmistojen mahdollisuuksista tiedottamista.

Hankkeen toteutukseen sitoutui sieniyrittäjiä, marjanviljelijöitä, jatkojalostusyrittäjiä ja markkinointi- sekä vientiyrityksiä. Toimivaan ja organisoituun verkostoon on kesään 2004 mennessä lähtenyt mukaan osakkaiksi kymmenen yritystä, kolme yhdistystä ja 100 luonnontuotealan tutkinnon suorittanutta sekä keuruutuoteneuvoja. Hanke on toteutunut alkuperäisen suunnitelman mukaisesti.

Hanke päättyi heinäkuun lopussa 2004, jolloin kauppapaikat, yrityskohtaiset sivut ja tuotetiedot ovat ohjelmoituna järjestelmään. Kauppapaikan ylläpidosta jatkossa vastaa CitiusNet Oy Kajaanista. Kauppapaikan ylläpito vuoden 2005 alusta muuttuu maksulliseksi. Jatkokehitystavoitteena on tehostaa verkoston toimintaa kauppapaikan toimintatapoja tehostamalla ja logistiikkaa yhdistelemällä. Lisäksi mahdollisuuksia antavat langattomat liitännät ja toiminnan laajentuminen kieliversioiden kautta muualle Eurooppaan.

LUONNONTUOTEALAN TEHOSTAMINEN TIEOTEKNIIKAN AVULLA

1.6.2003-31.7.2004
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä
88 260 €

Jukka Jurvansuu
CitiusNet Oy
Ahontie 1
87250 Kajaani
jukka.jurvansuu@citius.net
Puh. 0500 683 713

www.localfood.fi
<http://keti.pkky.fi/luonnontuote.shtm>

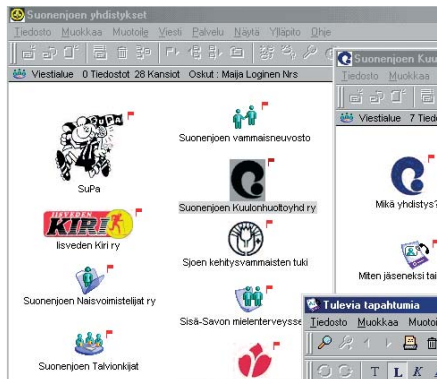
Kokonaisvaltaisen paikallisen verkottumisen pilotti

Kokonaisvaltaisen paikallisen verkottumisen pilotti -hankkeessa haettiin aiemmasta poikkeavia toteutustapoja rakentaa uudelle alueelle oma kansalaisverkko. Paikallisuuden lisäksi hankkeessa kehitettiin myös ylimaakunnallista ja jopa valtakunnallista yhteistoimintaa eri kansalaisverkkojen välille. Hankkeen tavoitteena oli myös testata FirstClass-ohjelman ja kansalaisverkkojärjestelmän sopivuutta eri tahojen välisen viestinnän ja tiedonvälityksen työkaluksi.

FirstClass-ohjelmistolla toteutettuja vahvasti paikallisuuteen perustuvia kansalaisverkkoja on ollut toiminnassa vuodesta 1998 lähtien. Ensimmäinen kansalaisverkko aloitti Ylä-Karjalassa vuonna 1998, jolloin pääosin Sitran rahoittama Oppiva Ylä-Karjala -hanke alkoi. Myös muut kansalaisverkot on rakennettu hankkeiden kautta, joissa päärahoittajina ovat olleet joko Sitra tai EU. Nykyisin kansalaisverkkoja toimii Utsjoelta Turunmaan saaristoon.

Kokonaisvaltaisen paikallisen verkottumisen pilotti -hanke toimi neljän maakunnan alueella. Hankkeen aikana rakennettiin Suonenjoelle ja Vesannolle Sisä-Savon kansalaisverkko ja Joroiseen Jorkka-verkko. Kainuussa (Kuhmo ja Paltamo) ja Pohjois-Karjalassa keskityttiin kehittämään jo entuudestaan toimivaa kansalaisverkkoa kokonaisvaltaisesti palvelevaksi järjestelmäksi. Painopistealueina olivat koulut, luottamushenkilöt, yritykset, yhteisöt ja kuntien organisaatiot.

Hankkeen merkittävimpiä tuloksia olivat kokemukset uuden kansalaisverkon rakentamisesta, suljettujen intranettien toiminnasta, eri kansalaisverkkojen yhteistyön kehittämisestä ja FirstClass-ohjelmiston eri toimintojen tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämisestä erilaisten ryhmien tarpeiden

mukaisesti. Hankkeen aikana tehtyjen kokeilujen tuloksia voidaan käyttää hyväksi sekä jo toimivissa että uusissa kansalaisverkkoissa. Kansalaisverkon kehittämisen kannalta hanke oli erittäin tarpeellinen, koska sen aikana voitiin testata uusia toimintatapoja.

KoVaPaVe

1.10.2002 – 31.5.2004
Nurmeksen kaupunki
360 000 €

Ilpo Koskikallio
Glocal Oy
PL 9
75501 NURMES
ilpo.koskikallio@glocal.fi
Puh. 050 564 1033

www.sisa-savo.net/~pilotti
www.sisa-savo.net
www.jorkka.net
www.oyk.fi

Palvelumallit

Palvelumallit -hankkeen tavoitteena oli kehittää radiologiaan uusia digitaalisia vaihtoehtoja ja toimintamalleja. Toiminta hyödynsi alueellista tietoverkkoa sekä antoi tietoa radiologisen toiminnan digitoimisesta. Radiologia sisältää mm. läpivalaisu-, magneetti- ja mammografiatutkimukset, natiivi- ja röntgenkuvaukset sekä tietokonetomografiatutkimukset. Palvelumallit -hanke sisälsi näiden tutkimusten tuloksena syntyvien filmien ja kuvien siirtämisen digitaaliseen ympäristöön sekä tämän muutoksen vaatimien uusien toimintamallien kehittämisen. Digitaalisella kuvantamisella tarkoitetaan koko tuotantoprosessia, jolloin kuvaus, diagnostinen tarkastelu, kuvien siirto ja arkistointi tapahtuvat digitaalisesti. Digitaalisten kuvien avulla voidaan luopua perinteisistä filmikuvista.

Hanke toteutettiin neljän sairaanhoitopiirin alueella. Etelä-Savon sairaanhoitopiirissä keskityttiin uusiin meetingmalleihin, Itä-Savon sairaanhoitopiirissä konsultaatiomalleihin ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiirissä arvioitiin uusia toimintamalleja kuntayhtymätasolla. Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiriin on kehitetty liikuteltava digitaalinen mobiiliyksikkö, jonka avulla hankittiin tietoa kuvien arkistoinnista, siirrosta sekä radiologisen toiminnan digitoimisesta erilaisissa toimintaympäristöissä ennen kuin varsinaiset digitaalilaitteet hankitaan.

Toimenpiteet ja tulokset

Hankkeessa selvitettiin viiden sairaanhoitopiirin muodostaman Kuopion yliopistoli-

sen keskussairaalan erityisvastuualueen mahdollisuutta perustaa yksi yhteinen kuvantamiskeskus. Pro gradu -työnä tehty selvitys perustui eri asiantuntijoiden (otos 139 henkilöä) mielipiteisiin. Tutkimuksen mukaan Itä-Suomessa voisi olla yksi iso virtuaalinen kuvantamiskeskus, jonka toiminta olisi järjestetty kunnallisena liikelaitoksena. Keskeisiä tehtäviä voisivat olla konsultaatio- ja lausuntopalveluiden lisäksi useamman sairaanhoitopiirin yhteinen arkisto, uudenlaiset verkkomeetingit, opetustietokanta, verkon välityksellä tapahtuvan teknisen laadunvalvonnan sekä erilaisten yhteisten kehitysohjelmien hallinnointi.

Kuopion yliopistollisessa sairaalassa kehitettiin radiologiaan liittyvä, tuhat kuvaa käsittävä opetusohjelma, joka liitetään alueelliseen RIS -järjestelmään. Opetusohjelmasta tulee näillä näkymin tuote, jota voidaan markkinoida myös kansainvälisesti.

Innovaatiivista hankkeesta olivat toiminnan digitointi, liikuteltava mobiiliyksikkö ja sillä saavutettu tieto, uudet toimintamallit, uudet integraatiot, opetusohjelma sekä asiantuntijuuteen perustuva tieto mahdollisesta uudesta alueellisesta organisaatiomallista.

Tällä hetkellä kaikki Itä-Suomen alueen terveyskeskukset toimivat noin 90 prosenttisesti filmittöminä. Filmittömyyden toimintaan siirtyminen muutti toimintamalleja huomattavasti ja hanke osoitti koulutuksen tärkeyden muutoksen yhteydessä. Erilaisten meeting- ja konsultaatiomallien avulla lisätään henkilökunnan tietämystä ja nopeutetaan tiedon kulkua erikois- ja perusterveydenhuollon välillä huomattavasti. Tietyissä tapauksissa potilaskuljetukset vähenivät sekä potilaiden matkakustannukset pienenivät. Konsultaatiomalli terveyskeskusten ja keskussairaaloiden välillä jäi pysyvästi käytäntöön. Myös meetingmalleja tullaan käyttämään jatkossa ja niiden jatkokehittäminen nähtiin tarpeelliseksi.

Eri toimintamallien kokeilussa suurimpana ongelmana olivat heikkotehoiset tietoliikenneyhteydet, keskussairaaloissa joihinkin malleihin liittyvä vähäinen teknologia sekä eri asiantuntijoiden ajan vähyys kokeiluille. Liikuteltava mobiiliyksikkö todettiin erinomaisesti verkkojen toimivuuden testaajaksi sekä hyväksi informointi- ja koulutusmenetelmäksi. Hanke on nopeuttanut tietoverkkojen, tietosuojan ja malleihin liittyvän teknologian kehittämistyötä. Eri terveyskeskusten digitoiminen nosti esiin moninaisia ongelmia. Suurin ongelma käyttäjien kannalta oli eri tietojärjestelmien yhteensopimattomuus. Tähän ongelmaan kehitettiin kaksi uutta integraatiota (Pegassos-CommitRIS-Effica). Nämä sovellukset poistivat osaltaan ongelman.

Hankkeesta informoiminen oli tiedon levittämisen sekä toiminnan kehittämisen kannalta erittäin merkittävää. Julkaisuja ja artikkeleita ilmestyi yhteensä 15 kappaletta. Hanke onnistui yli odotusten. Hankkeesta opittiin alueellisesti arvokkaita verkostoitumis- ja yhteistyömalleja. Hankkeen tärkeimmät yhteistyökumppanit olivat Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan sekä Itä-Savon sairaanhoitopiirit. Yhdessä osatehtävässä oli mukana myös Keski-Suomen sairaanhoitopiiri. Muita yhteistyökumppaneita olivat TamroMedlab, Commit Oy sekä Mikkelin ammattikorkeakoulu.

PALVELUMALLIT

1.10.2002-31.7.2004
Etelä-Savon sairaanhoitopiiri
508 500 €

Hilkka-Helena Vesala
Tarkk' ampujankuja 1
50100 Mikkeli
Puh. 0400 869 960
hilkka-helena.vesala@mikkeli.ami.fi

<http://www.sonetti.org>

Sonetti-alueen dynaaminen integroitu työpöytä

DIT-projektissa rakennettiin sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen työn tueksi sähköinen työpöytä eli dynaaminen integroitu työpöytä (DIT). Työpöytä on tarvittaessa käytettävissä organisaation miltä tahansa työasemalta. Työpöydän kautta käyttäjä saa työssään tarvitsemansa asiakastiedon sekä päätöksiä tukevan ja ohjaavan tiedon. Jatkoksa työntekijän ei tarvitse kirjautua jokaiseen ohjelmaan erikseen, vaan työpöydän saa esille kertakirjautumisella, mikä nopeuttaa ja tehostaa työskentelyä. Jokainen pääte toimii työntekijän henkilökohtaisen työpisteen tapaan. Työpöytää kokeiltiin Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiirien tietyissä erikoissairaanhoidon vastuuyksiköissä. Sonetti on yhteistyöohjelma, jossa viisi itäsuomalaista sairaanhoitopiiriä (Etelä-Savo, Pohjois-Savo, Kainuu, Pohjois-Karjala ja Itä-Savo) sekä erillissopimuksella mukaan tullut Keski-Suomen sairaanhoitopiiri pyrkivät kehittämään alueellista tietojenkäsittelyä ja tiedonvälitystä sairaaloiden, terveyskeskusten ja kuntien sosiaalihuollon kesken.

Hankkeen keskeisimmät tavoitteet ja tulokset

DIT-työpöytä käyttäen ammattilainen pystyy jäsentämään ja suunnittelemaan päivittäistä työtään aiempaa tehokkaammin ja tehostamaan ajankäyttöään. Tehokkuutta luo

myös se, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakirjojen saanti on keskitetty työpöydälle, joka on liitetty Verkkoinfoportaaliin: <http://verkkoinfo.kuh.fi>. Hankkeen tuloksiin kuuluu myös käyttäjän vahvaan tunnistamiseen liittyvien teknisten edellytysten selvittäminen. Projektin selvitystyön tuloksena on saatu mallit sairaaloiden ydintietojärjestelmien liittämiseksi osaksi Dynaamista Integroitua Työpöytää sekä aktiivisen asiakasluettelon liittäminen, asiakassovellusten käynnistäminen ja niihin liittyvien tehtävien hallinta työpöydällä. Hankkeen aikana on selvitetty teknisiä edellytyksiä mahdollisuudelle muokata työpöydän näkymää erikseen nimettyjen sovellusohjelmien puitteissa. Hankkeen tuloksia ovat metatiedon hyödyntäminen portaalin kautta, verkostoyhteistyö –mallinnus Sonetti-kumppanuusalueella, projektityön tuloksena syntynyt dokumentointi sekä ratkaisujen testaus. Hankkeen tavoitteet ovat toteutuneet kokonaisuudessaan hyvin. Projektin tekemien kokeilujen tulokset saadaan hankkeessa mukana olleilta sairaaloilta hyödynnettäviksi projektin päättymisen jälkeen.

Hankkeen tulevaisuus

DIT-projektin erikoissairaanhoidon toimialueille painottuneet tulokset on tarkoitettu sosiaali- ja terveydenhuollon ammatti-

laisten hyödynnettäväksi ja ne ovat nähtävissä Sonetti-alueella verkossa. Työtä tehtiin projektin aikana avoimesti, kuitenkin hankkeessa mukana olleiden yritysten tuotesalaisuudet huomioiden. Näin ollen välitulokset olivat projektin työskentelyä seuranneiden ja siihen aktiivisesti osallistuneiden tahojen hyödynnettävissä jo projektin aikana. Jatkorahoitusmahdollisuuksia selvitetään vuoden 2004 aikana.

DIT

1.10.2002 – 11.7.2004

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä
326 856 €

Esa Kempainen
Kuopion yliopistollinen sairaala
PL 1777
70211 Kuopio
Puh. 017 173927
esa.kempainen@kuh.fi
<http://www.sonetti.org>

Tikka Multicast

Hankkeessa selvitettiin Multicast-toimintojen alueverkoille asettamia vaatimuksia ja määrittelyjä. Erityisesti tarkasteltiin terveydenhuollon tarpeita ja lisäksi tutkittiin mahdollisuuksia uusien palvelujen tarjoamiseksi yli maakuntarajojen sekä kansalaisille että yrityksille. Multicast on tiedonsiirtoverkoissa tapahtuva lähetystapa, jossa lähettäjän liikenne välitetään valitulle ryhmälle vastaanottajia. Hankkeen olennaisimpina tuloksina syntyi konsultointi- ja valvontakuva välittävä videojärjestelmä leikkaussaliympäristöön sekä luentotyyppejä tilaisuuksia. Lisäksi hankkeessa on määritelty esimerkkejä käyttäen sisällöntuottajille suunnattu palvelualue ja sen sisältämät komponentit. Kaikissa edellä mainituissa tapauksissa hyödynnetään Multicast-tekniikkaa videokuvan välittämiseksi tehokkaasti tietoliikenneverkoissa.

Projektin tuloksena on kehittynyt ratkaisumalleja ja ohjeistuksia Multicast-tekniikan hallitusta ja turvallisesta käytöstä alueverkoissa. Niin ikään tuloksena on syntynyt

myös toimintamalleja uusien Multicast-palvelujen ja -tuotteiden toteuttamiseksi sekä yritysten että loppukäyttäjien tarpeisiin. Hankkeessa syntyneitä tuloksia ja osaamista voidaan hyödyntää rakennettaessa joko projektissa toteutettujen kaltaisia tai uusia tuotteita ja palvelualueita, joiden käytössä Multicast-tekniikka antaa lisähyötyjä. Hankkeen tärkeimmät yhteistyökumppanit olivat Pohjois-Karjalan sairaanhoitopiiri, Pohjois-Karjalan Maakuntaverkko, Elisa Oyj, Solenovo Oyj ja Cisco Oy.

TIKKA MULTICAST

1.1.2003-31.5.2004

Tikka Networks Oy
200 000 €

Jukka Raimoaho
Tikka Networks Oy
Kauppakatu 17
80101 Joensuu
jukka.raimoaho@tikkacom.fi
Puh. 013 265 2270

Digitaalinen esteettömyys

Digitaalinen esteettömyys (Digital impartiality) on toimintamalli, jolla luodaan Design for All -periaatetta noudattavia tietoyhteiskunnan palveluja. Toimintamallin laadun perusta on tutkimustiedon hyödyntäminen sekä kansainvälisten esteettömyyttä, käytettävyyttä ja saavutettavuutta edistävien standardien ja ohjeistusten edistäminen ja käytäntöön soveltaminen.

Design for All (DfA) tarkoittaa tuotteiden ja palveluiden suunnittelua siten, että ne ovat mahdollisimman monen käyttäjän saavutettavissa. Tieto- ja viestintätekniikan osalta DfA tarkoittaa sitä, että etsitään sellaisia laitteisiin, ohjelmistoihin ja apuvälineisiin sijoitettavia ominaisuuksia, jotka edistävät helppokäyttöisyyttä. Euroopan Unionin keskeisiä tavoitteita tietoyhteiskunnan kehittämisessä on DfA-periaatteiden toteuttaminen. Erityisryhmien, kuten eri vammaisryhmien,

ikäntyneiden ja maahanmuuttajien osallistuminen tietoyhteiskunnan kehittämiseen varmistetaan toteuttamalla näiden ryhmien erityistarpeet huomioivia palveluja.

Mallia kehitettiin seuraavista näkökulmista:

1. Verkkopalvelujen esteettömyys käyttö omalla kielellä, omalla käyttöliittymällä ja vaihtoehtoisilla esitystavoilla
2. Vuorovaikutus verkossa osallistuminen, kommunikointi, asiointi ja oppiminen
3. Sisällöntuotanto erityisryhmille tuotettava tieto
4. Ohjeistukset ja standardit DfA-periaatetta edistävien standardien ja ohjeistuksien soveltaminen

Sosiaalialan tiimityöskentely

Sosiaalialan tiimityöskentely -hankkeen tuloksena syntyi uusi toimintamalli hajallaan ja laajalla alueella työskentelevien sosiaalitoimen ammattilaisten tiimityöskentelyyn. Tuloksena oli myös kansalaisten sähköiseen asiointiin ja vanhusten keskinäiseen yhteydenpitoon kehitetty tiimiohjelmisto. Hankkeen luonteeseen kuului myös runsaasti koulutusta, opastusta ja tiedotusta sekä kansalaisille että alan ammattilaisille. Hanke järjesti omia seminaareja ja osallistui myös muiden järjestämiin tilaisuuksiin.

Kaiken kaikkiaan SoTi-hanke on ollut hyvin esillä alueensa median lisäksi alan tapahtumissa sekä internetissä.

SoTi-hankkeessa tehtiin maakuntien välistä yhteistyötä ja mukana oli viisi sairaanhoitopiiriä: Etelä-Savon, Itä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri sekä Kainuun sairaanhoito- ja erityishuoltopiirin kuntayhtymä. Nämä piirit muodostavat Sonetti-yhteistyön. Hanke toteutettiin vanhustyön osalta Kainuussa (Palta-

Tavoitteeseen edettiin toteuttamalla:

- hajallaan olevan asiantuntijatiedon keruu
- levitys ja testaus oppimisympäristöissä sekä kansalaisverkoissa ja seutuportaaleissa
- tekniset ja sisällölliset ohjeistukset DfA-verkkopalveluille
- vaikuttaminen kansainvälisten esteettömyyttä, saavutettavuutta ja käytettävyyttä edistävien standardien kehitykseen ja hyvien käytäntöjen levitykseen

Jatkotoimenpiteet

Digitaalinen esteettömyys -teema on mukana kansallisissa ja kansainvälisissä tutkimus- ja kehityshankkeissa. Toimintamallia levitetään ja edelleen kehitetään erityisesti seudullisten verkkopalvelujen kehittämistoimissa sekä verkko-oppimisen erilaisissa sovellutuksissa. Digitaalinen es-

teettömyys -hankkeessa onnistuttiin muodostamaan toimiva kansallinen ja kansainvälinen verkosto, jonka syvenevä ja laajeneva yhteistyö luo jatkuvuutta esteettömien verkkopalvelujen toteuttamiselle sekä digitaalinen esteettömyys -toimintamallin levittämiseksi ja jatkokehittämiseksi.

DIGITAALINEN ESTEETTÖMYYS

1.8.2002-31.5.2004
Mindcom Oy
160 000 €

Petri Virtanen
Avenge Oy
Keskuskatu 30
76100 Pieksämäki
Puh. 040 752 8839
petri.virtanen@avence.fi

<http://www.dfa.fi>

mon, Ristijärven ja Vuolijoen kunnat) ja lastensuojelun osalta Kuopion kaupungissa. Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelman puitteissa yhteistyötä tehtiin ensisijaisesti DIT- ja Digitaalinen esteettömyys -hankkeiden kanssa. Hankkeen tärkeimmät yritysytseistyökumppanit olivat Kajaanin Puhe- linoosuuskunta ja AtBusiness Communica- tions Oy:n Kuopion toimipiste.

SoTi-hanke täytti sille asetut tavoitteet ja ko- keilun innovatiivinen toimintamalli osoitti käyttökelpoisuutensa. SoTi-hankkeen jat- kotoimenpiteinä on alustavasti valmisteltu videoneuvottelun ja tiimityöskentelyn ko-

konaisvaltaista toteuttamista Kainuun hal- lintokokeilun yhteydessä sosiaali-, terveys- ja opetustoimen alueilla.

SOSIAALIALAN TIIMITYÖSKENTELY

1.9.2002-31.7.2004
Kainuun sairaanhoito- ja erityishuoltopiirin kunta- yhtymä
192 000 €

Antero Ensio
Muurahaiskuja 3
78870 Varkaus
Puh. 040 516 9985
antero.ensio@ensietio.fi

Metakulku

Metakulku-hankkeen tavoitteena oli kehittää uusia toiminta- ja palvelumalleja fyysiseen ja psyykkiseen kuntoutukseen, sekä luoda uusia työkaluja hoivatyöhön. Teknologiaa soveltamalla syntyi myös lisäarvoa jo olemassa oleville tietoteknisille ratkaisuille. Hanke koostui neljästä alaprojektista: Joensuun Seniorisau- ma, Nurmeksen Wellnet sekä Kajaanin Elä- mänkulku ja Elämänpolku.

Toimenpiteet

Hanke tuotti kotisairaanhoidon tiedonsiirton uuden saumattoman toimintamallin, loi kansalaisyhteiskunnan kuntoutuspalveluja tarjoavan tietotalouden ja kehitti kulttuurisen muistelu- ohjelmiston ikääntyneille. Tätä toimintaa so- vellettiin myös muistihäiriöistä kärsiville ikään- tyneille henkilöille, heidän omaisilleen ja hoi- vahenkilökunnalle. Niin ikään hanke testasi kul- lunvalvontaa turvahälytysjärjestelmällä de- mentiaa kärsiville henkilöille palvelukotiy- m- päristössä.

Hankkeen vahvuutena oli monitieteisyys, joka pohjautui IT-asiantuntijoiden ohella tervey- denhuollon ammattilaisiin hoivatyön, liikunnan, kuntoutuksen ja lääketieteen alalta sekä kaup- pallisen alan ammattilaisiin ja yhteiskunta- tieteilijöihin. Yhteistyö eri kaupungeissa ja eri toimijoiden kesken toteutui joustavasti ja hy- vässä hengessä. Hankkeessa tapahtui kiinteä ja merkittävä verkostoitusprosessi.

Hankkeen tulokset

Fyysisen ja psyykkisen kuntoutuksen yhdistä- minen teknologisiin ratkaisuihin oli uutta toi- mintaa näin suuressa mittakaavassa toteu- tettuina. Käytettävyyksianalyysi ja sen hyödyn- täminen, meta-analyysit ja eettiset arvioinnit toivat hankkeelle uuden, tieteellisen lisäarvon

ja tekivät siitä sosiaalisen innovaation. Hank- keessa ei kehitetty sinällään uutta teknologi- aa, vaan olemassa oleva teknologia sovellet- tiin uusiin toimintakonsepteihin.

Hanke tuotti alueverkkoihin uusia palveluita, ohjelmistoja ja järjestelmiä, jotka jäävät toi- mintaan hankkeen päättymisen jälkeen. Han- ke pääsi kokonaisuudessaan ennalta asetet- tuihin tavoitteisiin ja siitä saadut käyttökoke- mukset ja tiedot todistavat toiminnan tarpeel- lisuuden ja ajankohtaisuuden. Hankkeen tu- loksista, sähköisistä palveluista ja toiminnois- ta hyötyivät yritykset, asiakkaat sekä asiakkaita hoitavat henkilöt.

Koko hankkeen yhteinen toiminta loppui ke- säkuussa 2004, mutta yksittäisiä alaprojekte- ja tullaan jatkossakin kehittämään. Hankkeessa käynnistetty toiminta kotisairaanhoidossa tu- lee olemaan jatkossa pysyvä osa kotihoitoa. Wellnet-projektin hyödyntämisestä on käyty neuvotteluja ja suunnitteilla on tarkka mark- kinakartoitus ja selvitys mahdollisista rahoit- usvaihtoehdoista. Alustavasti on sovittu Ma- rian Kartanon ja Kemijärven VANTUKI-hank- keen kanssa siitä, että Marian Kartano toimii yhtenä Vantuki-hankkeen käynnistyskohtee- na ja näin Elämänpolku-projekti saa jatkoa.

METAKULKU

1.10.2002-15.6.2004

Kajaanin kaupunki, elinkeinokeskus
260 000 €

Pentti Pönkkö
Kajaanin kaupunki
Kauppakatu 21
87100 Kajaani
pentti.ponkko@kajaani.fi
Puh. 08 6155 2284

Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelman tuloksia

Itä-Suomen Innovatiiviset toimet -ohjelman hankkeet ovat lisänneet alueellista kilpailukykyä ja turvanneet alueiden elinvoimaisuutta. Ohjelmassa on kehitetty uusia yhteistyömuotoja, toimintatapoja ja palveluja sekä hyödynnetty uutta teknologiaa. Ohjelma on toiminut erilaisten innovaatio- ja kehitysprosessien käynnistäjänä. Hyvä esimerkki on metsänomistajille luotu verkkopalvelu, joka laajentuu valtakunnalliseksi palveluksi. Innovaatioiden kehittämisessä on rikottu yksityisen, julkisen ja kolmannen sektorin välisiä raja-aitoja. Yritykset ovat olleet aktiivisesti mukana uusien ratkaisujen kehittämisessä.

Ohjelmassa on luotu ylimatekunnallisia, kansallisia ja kansainvälisiä verkostoja, jotka tukevat alueen kehitystä. Erityinen vahvuus on ollut se, että ohjelman avulla projektien toimijat ovat löytäneet uusia toimivia yhteistyömuotoja yli maakuntarajojen. Kansainvälistyminen on tärkeää uusien ideoiden kehittämisessä, minkä vuoksi on toimittu aktiivisesti kansainvälisissä verkostoissa ja rohkaistu hankkeita esittelemään tuloksiaan kansainvälisillä areenoilla. Tutkimuksen ja arvioinnin rooli on ollut vahvempi kuin yleensä vastaavissa ohjelmissa.

Hankkeiden jatkoon ja tulosten siirrettävyyteen on kiinnitetty erityistä huomiota. Hankkeita on kannustettu pohtimaan toimintojen jatkoa projektien päätyttyä. Tavoitteena on ollut varmistaa, että kehittäminen jatkuu pilottiprojektien jälkeen.

Uudet innovaatiot, tuotteet ja palvelut

Ohjelmassa on kehitetty tietoverkkojen avulla metsään, kiveen, luonnontuotteisiin ja lähiruokaan liittyviä innovaatioita, jotka tukevat alueiden omaa tuotantoa. Esimerkiksi lähiruokapörssi on ratkaisumalli, jolla tehostetaan tietotekniikan avulla paikallisten elintarviketuotteiden jakelua ja edistetään siten lähiruoaan käyttöä. Luonnontuotteiden ja viljeltyjen sienten markkinointiin on kehitetty yrityskohtaisia kauppapaikkoja. Metsänomistajille on luotu metsäsuunnitelmien laatimiseen verkkopalvelu, joka otetaan käyttöön valtakunnallisesti.

Ohjelmassa on luotu kivialan yritysinnovaatioita ja tuettu uusien yritysten käynnistymistä. Uutena tuoteinnovaationa on kehitetty kasvuruukku, jonka uusi ekologinen raaka-aine lannoittaa rapautuessaan ruukkuun istutettua kasvia. Kivenkäytön kulttuurista, kiviteollisuudesta ja kivialan kehittämiseen liittyviä mahdollisuuksia on tuotu uudella tavalla esille Suomen Kivikeskuksen virtuaalisessa oppimisympäristössä. Lisäksi ohjelmasta on tuettu kansalaisverkkojen jatkokehitystä.

Esimerkkinä sosiaali- ja terveydenhuollon innovaatioista on terveyskeskuksissa kiertävä digitaalinen mobiiliyksikkö, jonka avulla on kerätty kokemuksia digitointi- ja toimintamalleista. Digitaalisessa muodossa olevat röntgenkuvat liikkuvat terveyskeskusten ja sairaaloiden välillä nopeammin kuin vanhat

kehitettävät röntgenkuvat. Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisen työn tueksi on kehitetty sähköinen työpöytä, joka on kerätty kirjautumisen jälkeen turvallisesti käytettävissä kaikissa tarvittavissa työpisteissä. Leikkaussalikonsoitoinnissa on testattu tietoliikenneverkon uusien digitaalisten ominaisuuksien hyödyntämistä.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa on kehitetty tietoverkkoihin liittyviä uusia palveluja ja toimintamalleja niin ammattilaisille kuin asiakkaille. Verkkopalveluiden käytettävyyttä ja saavutettavuutta on kehitetty erityisryhmille. Sosiaalitoimessa työskentelevän henkilöstön, asiantuntijoiden, asiakkaiden ja omaisten kesken on kokeiltu uutta toimintamallia. Kotisairaanhoidon tiedonsiirtoon on tuotettu saumaton toimintamalli, luotu kansalaisverkkoon kuntoutuspalveluja tarjoava tietokokonaisuus sekä kehitetty kulttuurinen muisteluhjelmisto ikääntyneille, heidän omaisilleen ja hoivahenkilökunnalle. Lisäksi on testattu dementiapotilaille sopivaa hälytys- ja turvajärjestelmää palvelukotiympäristössä.

Yhteystietoja:

<http://www.innovatiivisettoimet.fi>

• Pohjois-Karjalan liitto

Torikatu 9
80100 Joensuu
puh. (013) 265 4100
kirjaamo@pohjois-karjala.fi

• Ohjauskomitean puheenjohtaja

maakuntajohtaja Pentti Hyttinen
puh. (013) 265 4110
gsm 040 546 5227
pentti.hyttinen@pohjois-karjala.fi

• Ohjelman vastuhenkilö

suunnittelujohtaja Risto Poutiainen
puh. (013) 265 4111
gsm 040 546 9649
risto.poutiainen@pohjois-karjala.fi

• Kainuun liiton yhteyshenkilö

Ohjauskomitean varapuheenjohtaja
kehittämisjohtaja Juhani Kärkkäinen
Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
puh. (08) 717 1211
gsm 044 710 0858
juhani.karkkainen@kainuu.fi

• Etelä-Savon maakuntaliiton yhteyshenkilö

kehittämisjohtaja Riitta Koskinen
Etelä-Savon maakuntaliitto
Hallituskatu 3 A
50100 Mikkeli
puh. (015) 321 1330
gsm. 040 540 5903
riitta.koskinen@esavo.fi

• Pohjois-Savon liitto

PL 247
70101 Kuopio
puh. (017) 550 1400
info@pohjois-savo.fi

